

gemeenschappelijke regeling

Zeeland Seaports

BESTUURSVERSLAG 2018

Terneuzen, 15 mei 2019

Zeeland Seaports
Schelpenpad 2
4531 PD Terneuzen
Telefoon: 0115-647400

INHOUD

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING ZEELAND SEAPORTS

	<u>Pagina</u>
1 <u>Inleiding</u>	3
2 <u>Bestuursverslag</u>	
2.1 Programmaverantwoording	7
2.2 Paragrafen	8
Weerstandvermogen	8
Financiering	12
Bedrijfsvoering	13
Verbonden partijen	13
Rechtmatigheid	13
3. <u>Jaarrekening</u>	
3.1 Balans per 31 december 2018	14
3.2 Programmarekening over 2018	15
3.3 Toelichtingen	
3.3.1 Grondslagen waardering en resultaatbepaling	16
3.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2018	17
3.3.3 Waarborgen en garanties	18
4. <u>Overige gegevens</u>	
4.1 Controleverklaring	19

1. INLEIDING

Verzelfstandiging Zeeland Seaports, fusie North Sea Port

Vanaf 1 januari 2011 is de gemeenschappelijke regeling Zeeland Seaports verzelfstandigd en zijn de activiteiten ondergebracht in een Naamloze Vennootschap. De gemeenschappelijke regeling (GR), statutair gevestigd te (Schelpenpad 2) 4531 PD Terneuzen, kamer van koophandel nummer 55117805, zal geruime tijd in stand blijven en optreden als aandeelhouder van de N.V. en verstrekker van garanties. Per 29 juni 2018 is de naam van Zeeland Seaports N.V. gewijzigd in North Sea Port Netherlands N.V. Per deze datum is North Sea Port Netherlands gefuseerd met Havenbedrijf Gent en worden de aandelen van zowel North Sea Port Netherlands als het Havenbedrijf Gent gehouden in de Europese Holding North Sea Port SE, gevestigd te Sas van Gent, KvK nummer 71594752. De gemeenschappelijke regeling Zeeland Seaports heeft 50% van de aandelen in deze Holding. De andere 50% van de aandelen is in handen van 4 Vlaamse aandeelhouders waarvan Stad Gent (48,52%) de grootste is.

Voorgenomen opheffing gemeenschappelijke regeling Zeeland Seaports

In december 2018 heeft het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling een besluit genomen om de participanten voor te stellen om de Gemeenschappelijke Regeling op te heffen. Dit besluit is in 2019 voorgelegd aan de participanten van de Gemeenschappelijke Regeling, zijnde de Gemeenten Borsele, Terneuzen en Vlissingen en de Provincie Zeeland, welke hierop allen positief hebben besloten. Na opheffing zullen de afzonderlijke Gemeenten en de Provincie Zeeland direct garant staan voor de schulden aan de kredietinstellingen tegen gelijke voorwaarden. De banken waarderen deze garantie gelijk aan de garantie afgegeven door de Gemeenschappelijke Regeling. De bij de fusie afgegeven vrijwaring zal overgaan op de afzonderlijke Nederlandse aandeelhouders in North Sea Port NL. De feitelijke juridische opheffing van de GR zal naar verwachting plaatsvinden in de 2e helft van 2019. De opheffing van de GR heeft de volgende consequenties:

- hoofdelijke overname van de GR garanties door de individuele deelnemers
- overdracht aandelen NL aan individuele deelnemers

Voorafgaande aan de daadwerkelijke opheffing zal de GR haar aandelen in North Sea Port SE overdragen aan individuele deelnemers naar rato van ieders deelname in de GR. Dit betekent dat de provincie Zeeland 25 % van de aandelen van de Holding verkrijgt, de Gemeenten Terneuzen, Borsele en Vlissingen ieder 8,33%. Hierdoor ontstaat dus direct aandeelhouderschap voor de deelnemers in de GR en is er sprake van gelijkwaardigheid met de Vlaamse aandeelhouders in de Holding.

- verandering stemverhouding

In de huidige situatie is, voor het kunnen nemen van een besluit in het Algemeen Bestuur van de GR, nodig dat de Provincie Zeeland en 2 gemeenten voor stemmen. In de nieuwe situatie van rechtstreeks aandeelhouderschap is, voor het kunnen nemen van een "belangrijk" besluit (minimaal 76%) in de AvA van de Holding, nodig dat de Stad Gent, de Provincie Zeeland, en 1 Zeeuwse gemeente voor stemmen.

- publiekrechtelijke bevoegdheden

De gemeentelijke deelnemers in de GR ZSP hebben hun verordende- en bestuurlijke bevoegdheden, voor zover die raken aan de haven, op dit moment overgedragen aan de GR. De opheffing van de GR heeft tot gevolg dat de overgedragen bevoegdheden "van rechtswege" terugkeren naar de afzonderlijke gemeenten. Dit betekent dat de gemeenteraden en de colleges van B&W voorafgaand aan daadwerkelijke opheffing van de GR zelf een Havenverordening en -reglement moeten vaststellen en de noodzakelijke aanwijzings- en mandaatbesluiten moeten nemen.

Inbreng in de N.V./North Sea Port SE

De inbreng in de N.V. Zeeland Seaports in 2011 bestond uit een kapitaalstorting en de inbreng van activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Zeeland Seaports. Aan hetgeen is ingebracht is een totale waarde toegekend van € 160.637.066. Bij de inbreng is het geplaatst aandelenkapitaal van Zeeland Seaports N.V. gestort op 18 miljoen euro. Het verschil tussen de ingebrachte waarde en het aandelenkapitaal betreft agio. Alle activa en passiva zijn door middel van een notariële akte overgedragen aan de vennootschap.

Op 29 juni zijn de aandelen in de Zeeland Seaports NV vervangen door 50% in de aandelen in North Sea Port SE. De participaties in de overkoepelende Holding structuur worden voor eenzelfde waarde opgenomen. Rekening houdend met waarderingen die in het fusietraject zijn gedaan is consensus bereikt over een waardering van € 573,50 mln. Deze waardering leidt tot een verhouding die in lijn ligt met de beoogde pariteit tussen North Sea Port Netherlands en Havenbedrijf Gent. De deelneming blijft gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, zijnde het bedrag waarvoor de GR haar aandelen in Zeeland Seaport N.V. heeft verkregen en de waarde waarvoor 50% aandeel in North Sea Port SE is verkregen. Er is namelijk geen sprake van een verrekening bij de overdracht van de aandelen ZSP (100%) in North Sea Port SE (50%).

N.V. Zeeland Seaports heeft de door haar bij oprichting van North Sea Port SE verkregen aandelen bij wijze van uitkering overgedragen aan GR vrij van enige bezwaring en tezamen met alle daaraan verbonden rechten en de in verband daarmee opgebouwde aanspraken. De GR heeft zich verbonden de door haar gehouden ZSP-aandelen bij wijze van inbreng als agio over te dragen aan Holding North Sea Port SE.

Garantiestelling door de GR

De GR treedt vooralsnog op als garantsteller ten gunste van de externe financierders van de North Sea Port Netherlands. In 2018 zijn bij fusiecompletion nog een tweetal aanvullende overeenkomsten gesloten die van invloed zijn op de bestaande garantie-, en dienstverleningsovereenkomst:

Vrijwaring: De holding North Sea Port SE vrijwaart GR tegen en zal GR volledig schadeloosstellen (op een euro-voor-euro basis) voor en ter zake van Garantiebetalingen (Vrijwaring), welke voor alle duidelijkheid onder meer inhoudt dat indien GR door een Bank op grond van een Garantie schriftelijk wordt aangesproken tot betaling, North Sea Port SE op eerste schriftelijk verzoek van GR terstond het verschuldigde bedrag aan de desbetreffende Bank zal voldoen. Alle financiële middelen binnen de Holding zullen moeten worden ingezet om de financieringspositie te verlagen.

Verlaging garantieplafond: Eind juni 2018 is tevens een addendum op de bestaande garantie-, en dienstverleningsovereenkomst getekend. De volgende aanpassingen in de garantiecurve zijn overeengekomen.

- (a) een verlaging van het garantieplafond met een bedrag van EUR 20.000.000 op completiondatum
- (b) op de 3e (derde) verjaardag van de completion, een verlaging met nogmaals een bedrag van EUR 20.000.000

Sinds de fusie is de situatie dus fors gewijzigd. Naast het verlagen van het plafond en de samenvoeging van middelen zal de investeringsplanning van de Holding een effect gaan hebben op de relatie tussen garantie en de verwachte financieringscurve. In het kader van de opheffing van de GR Zeeland Seaports is een geactualiseerde versie van de GDO in wording. De gemaakte afspraken worden hier samengebracht in één nieuwe overeenkomst waarbij de voormalige aandeelhouders van NV Zeeland Seaports individueel garant zullen staan voor leningen van North Sea Port Netherlands. Deze nieuwe GDO zal vanwege de vrijwaring door North Sea Port SE moeten worden goedgekeurd en maakt onderdeel uit van de opheffingsdocumenten GR Zeeland Seaports.

Op lange termijn (2028) is de verwachting dat North Sea Port SE zelfstandig leningen kan afsluiten en de garanties van de GR kunnen worden afgebouwd. In artikel 3 van de GDO is overeengekomen dat de GR ZSP zich tevens garant stelt voor eventuele leningen die North Sea Port Netherlands moet aangaan wanneer derden jegens North Sea Port Netherlands een beroep doen op de WarmCO2 garantie (de GR staat tevens voor max. EUR 65 mln. garant tbv WarmCO2).

Banken zullen zich in het geval van 'wanprestatie' door WarmCO2 wenden tot de Garant c.q. Borg, zijnde de GR. De vrijwaring geldt ook voor de jegens WarmCo2 afgegeven garantie.

Bijdrage voor de garantstelling

Omdat de GR in verband met ongeoorloofde staatssteun niet zonder meer garant kan staan voor de leningen van North Sea Port Netherlands, is in 2011 een marktconforme vergoeding bepaald voor die garanties. Deze vergoeding is berekend op ca € 36 mln., zijnde het verschil tussen de marktrente en de rente waaronder North Sea Port kan lenen met GR-garantie. De som die betaald is aan de participanten van de GR bedraagt € 26 miljoen. Het verschil ad. €10 miljoen bestaat uit een compensatievergoeding voor de uitvoering van publieke taken door North Sea Port Netherlands.

Aandeelhoudersstrategie

In 2013 is het besluit genomen om de aandeelhoudersstrategie met betrekking tot de deelneming Zeeland Seaports N.V. op te maken. Deze actie is in 2014 voltooid. Op 19 december 2014 is de aandeelhoudersstrategie door het Algemeen Bestuur vastgesteld. De aandeelhoudersstrategie is een duidelijk geformuleerde visie omtrent de toekomst van een deelneming, en de rol van de aandeelhouder in de deelneming North Sea Port. De aandeelhoudersdoelstellingen komen zowel voort uit het publiek belang van de haven voor de GR Zeeland Seaports als uit rendement en risicobeheersing.

Daarbij geldt, dat deze vanuit de context van het publieke aandeelhouderschap worden gezien en dat risicobeperking in het algemeen wenselijk is, mede met het oog op wetgeving rond financiën van decentrale overheden (o.a. Wet FIDO). De onderlinge weging van de belangen is zodanig, dat de publieke belangen de rechtvaardiging vormen van het aandeelhouderschap en dus leidend dienen te zijn bij alles wat de deelneming North Sea Port onderneemt. De doelstellingen ten aanzien van rendement en risico gelden daarbij steeds als randvoorwaarde om de continuïteit te waarborgen en derhalve ook de borging van de publieke belangen op lange termijn zeker te stellen. In 2019/2020 zullen de aandeelhouders in North Sea Port SE een hernieuwde strategie beschrijven, die sturing zal geven aan het toekomstig beleid van North Sea Port.

BESTUURSVERSLAG

2.1 PROGRAMMAVERANTWOORDING

Als gevolg van de verzelfstandiging resteren er geen activiteiten (behoudens aandeelhouder en garantsteller van de North Sea Port) en wordt 1 programma "GR Zeeland Seaports" geïdentificeerd.

Een onderverdeling in programma's met per programma de te realiseren doelstellingen en de hiervoor geraamde lasten en baten is bij GR Zeeland Seaports niet relevant, aangezien er bij GR Zeeland Seaports geen sprake meer is van verschillende beleidsvelden waarvoor meetbare doelstellingen geformuleerd kunnen worden.

Totaal programma Zeeland Seaports GR

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Totale bedrijfsopbrengsten	0	0	0
Totale bedrijfslasten	0	0	0
Aandeel resultaat deelnemingen	0	0	0
Bijzondere baten en lasten	0	0	0
Toevoegingen/onttrekkingen aan reserves	0	0	0
Resultaat na bestemming	0	0	0

2.2 PARAGRAFEN

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dient zowel in de begroting als in de programmaverantwoording een aantal afzonderlijke paragrafen te worden opgenomen.

In deze programmaverantwoording zijn achtereenvolgens opgenomen de paragrafen: Weerstandsvermogen, Bedrijfsvoering, Verbonden partijen en Rechtmatigheid.

Weerstandsvermogen

Voor de beoordeling van de vraag of GR Zeeland Seaports beschikt over een adequaat weerstandsvermogen moet een relatie gelegd worden tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de daarmee af te dekken risico's .

Risico's:

Risico's bestaan voor de GR uit: (1) de waardering van de deelneming North Sea Port en (2) de garantstelling voor North Sea Port Netherlands en WarmCO2. Deze risico's zijn daarmee indirect gekoppeld aan de risico's van de North Sea Port/WarmCO2 .

Onderstaand is een overzicht gegeven van de belangrijke risico's en de niet uit de balans blijkende verplichtingen van North Sea Port en WarmCO2.

Glastuinbouw/WarmCO2

De garantie ten behoeve van WarmCO2 ad.€ 65 mln. is gebaseerd op de in 2009 opgestelde businesscase rekening houdend met mogelijke risico's. Het aandeel van Zeeland Seaports in het negatieve vermogen van WarmCO2 is (als gevolg van de gestelde garantie) als voorziening opgenomen in de jaarrekening van North Sea Port Netherlands. North Sea Port Netherlands heeft nog een aanvullende lening aan WarmCo2 ter grootte van € 0,73 mln. verstrekt (vennootschapslening). Er is tevens nog een opnamecapaciteit op de bestaande vennootschapslening van North Sea Port ten behoeve van WarmCo2 van € 2,7 mln. Hiermee is de continuïteit van WarmCo2 gegarandeerd. In 2018 was de cash flow van WarmCo2 positief. In de komende jaren wordt ook een positieve cash flow verwacht.

Samenwerking met Dow Benelux in Valuepark Terneuzen

North Sea Port Netherlands en Dow Benelux hebben een samenwerkingsovereenkomst gesloten om gezamenlijke ontwikkeling van de Mosselbanken en de Braakmanpolder ter hand te nemen. De partners hebben besloten hun samenwerking te doen plaatsvinden in een speciaal voor dat doel opgerichte vennootschap; Valuepark Terneuzen. Valuepark Terneuzen heeft de Braakmanpolder van North Sea Port tegen kostprijs in eigendom verworven inclusief de reeds in dit gebied gedane investeringen. De Mosselbanken blijven echter eigendom van Dow Benelux, maar Valuepark Terneuzen heeft het voorwaardelijke recht verworven om op de Mosselbanken terreinen aan derden in erfpacht uit te geven. In de samenwerkingsovereenkomst worden de rechten en plichten van beide partners beschreven.

Borgstelling Valuepark Terneuzen C.V.

Op basis van de samenwerkingsovereenkomst met Dow Benelux B.V. staat North Sea Port borg voor de nakoming van de verplichtingen volgend uit de door externe financierders aan Valuepark Terneuzen C.V. verleende kredietfaciliteit. North Sea Port staat per 31/12/2018 borg voor maximaal € 25 mln, € 3,0 mln. lager dan ultimo 2017, zijnde 100% van de financieringspositie van Valuepark Terneuzen C.V.. Deze borgstelling maakt deel uit van de totaal door de GR aan de North Sea Port verleende garantie.

Milieumaatregelen

Op verschillende locaties binnen het beheersgebied van de North Sea Port Netherlands is sprake van bodemverontreiniging. Van de aard en de omvang hiervan bestaat geen volledige inventarisatie. Of en in hoeverre hieraan toekomstige financiële consequenties zijn verbonden is onder meer afhankelijk van mogelijk noodzakelijk blijvende werkzaamheden en/of milieumaatregelen, mede in relatie tot ontwikkelingen in de vigerende regelgeving. Een bijzonder milieurisico betreft het terrein waarop Thermphos is gevestigd. De curatoren van Thermphos, de provincie en Zeeland Seaports zijn in 2014 gedeeltelijke sanering van het Thermphos-terrein overeengekomen. De sanering vindt plaats vanuit de nieuw opgerichte vennootschap Van Citters Beheer B.V.. De curatoren hebben vanuit de boedel hiervoor een éénmalige bijdrage van € 35 miljoen verstrekt.

Alle aandelen van Van Citters Beheer B.V. zijn in bezit van Zeeland Seaports Beheer B.V. (100% dochter van North Sea Port Netherlands) en het dagelijks bestuur wordt gevoerd door de CEO. Van Citters Beheer B.V. wordt niet in de geconsolideerde jaarrekening van de North Sea Port SE opgenomen. Het recht van erfpacht is voor één euro door de curatoren overgedragen aan Van Citters Beheer B.V. In het in 2017 opgestelde Plan van Aanpak, plan Fakton en plan Samsom is een raming voor de saneringskosten vanaf 1 april van het voormalige Thermphos Terrein afgegeven van €129.500.000,= Dit bedrag is overgenomen in een Financieringsovereenkomst onder aftrek van de reeds gedekte kosten en de Samenwerkingsovereenkomst . Per december 2017 is een Financieringsovereenkomst door de provincie Zeeland , de Staat en de North Sea Port Netherlands ondertekend. Met deze overeenkomst is de dekking van de nog te maken saneringskosten van het Thermphos terrein gewaarborgd door een toegezegde bijdrage van resp. € 41,75 (provincie Zeeland), €27,7 (het Rijk) en € 47,7 mln. (North Sea Port Netherlands) In de Samenwerkingsovereenkomst (april 2018) is uitgewerkt onder welke titel de bijdrage van verschillende partijen wordt verstrekt. North Sea Port Netherlands heeft in 2018 € 22 mln., de Provincie Zeeland € 20 mln. en het Rijk €16 mln. ingebracht. De te ontvangen financiering wordt conform de concept samenwerkingsovereenkomst in een tijdsperiode van 3 jaar gestort.

Conform de jaarrekening 2018 van Van Citters Beheer B.V. is de prognose dat er in 2019 een bedrag van € 22 mln. benodigd is voor de projectuitgaven.

In het proces van de totstandkoming van de Samenwerkingsovereenkomst is uitvoerig stilgestaan bij het thema ongeoorloofde staatssteun. Het scenario waarin de bijdrages van het Rijk en de Provincie Zeeland worden aangemerkt als ongeoorloofde staatssteun is uitvoerig bestudeerd. Gelet op de noodzaak om de sanering zo snel mogelijk te realiseren, bestaat er geen mogelijkheid om het vraagstuk vooraf ter toetsing voor te leggen aan de Europese Unie. In de overtuiging dat geen sprake is van ongeoorloofde staatssteun hebben partijen besloten om het maatschappelijk belang te laten prevaleren en de sanering van Thermphos een doorstart te laten maken.

Als gevolg van de uniciteit en complexiteit van het saneringsproject is de financiële inschatting van de te maken kosten inherent aan een verhoogd schattingsrisico onderhevig. Hoewel hier op een zorgvuldige wijze invulling aan is gegeven door onder andere het opnemen van een risicoreservering, valt niet uit te sluiten dat de gerealiseerde kosten significant afwijken van de geraamde kosten. In de Samenwerkingsovereenkomst is onder meer opgenomen dat jaarlijks in januari-februari een Gate-review (audit) wordt uitgevoerd. Dit betreft een jaarlijkse toets uitgevoerd door een onafhankelijke partij en/of deskundigenteam op de nadere uitwerkingen van de deelprojecten uit het Plan van Aanpak zoals opgesteld door Van Citters Beheer B.V. Deze audit is uitgevoerd en hieruit zijn geen aanvullende onzekerheden voortgekomen. Dit betekent dat de voorziening die binnen Van Cittersbeheer B.V. is gevormd voldoende groot is om toekomstige projectkosten te dekken.

In de Samenwerkingsovereenkomst is onder meer opgenomen dat indien het budget van € 129,5 miljoen niet toereikend is voor de uitvoering van het project, de Financierende partijen aanvullend budget beschikbaar stellen, na doorlopen van de besluitvormingstrajecten via Provinciale Staten, Tweede Kamer en aandeelhoudersvergadering. Aanvullend budget wordt alleen ter beschikking gesteld als er een actueel en voldoende accuraat beeld is van de totale nog extra benodigde middelen voor de uitvoering van het project en er geen andere maatregelen mogelijk zijn het project binnen het taakstellend budget uit te voeren.

In een overeenkomst van 2016 wordt voorzien dat de Stad Gent – als voormalige saneringsplichtige eigenaar van een vervuilde site – een substantieel maar geplafonneerd deel van de onderzoekskosten en van bijkomende saneringswerken die North Sea Port sinds de overdracht van het terrein van 35 ha in 2007 op de gesaneerde site heeft uitgevoerd omwille van de in 2011 aangetroffen verontreiniging, ten hare laste neemt. Op 16 december 2016 werden met betrekking tot de site zes samenwerkingsovereenkomsten gesloten tussen het Havenbedrijf Gent en de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM). OVAM verbond zich daarbij om een belangrijk deel van de kosten op zich te nemen.

Flushing Service Park

In 2002 heeft North Sea Port Netherlands een koopovereenkomst gesloten inzake een perceel ter grootte van ruim 26 ha in Vlissingen-Oost tegen een vaste prijs. In 2009 is een addendum op deze overeenkomst overeengekomen.

Eind 2013 is Zeeland Seaports een samenwerking overeengekomen met deze marktpartij (Flushing Service Park) in de vorm van een joint venture. Deze afspraken komen in plaats van de in 2002/2009 gemaakte overeenkomsten.

Deze joint venture zal de exploitatie van het perceel ter hand nemen op basis van een opgesteld businessplan. De inbreng van de grond zal door Zeeland Seaports gefaseerd plaatsvinden. De aandelen verhouding in de joint venture is: Zeeland Seaports 33,33%/Flushing Service Park 66,67%. De joint venture Flushing Service Park Exploitatie B.V. is in 2015 opgericht. Zeeland Seaports zal zijn aandelenkapitaal in de vorm van gronden inbrengen. Ultimo 2018 is reeds 2/3 van deze grond ingebracht. De joint venture heeft nog geen gronden aan derden uitgegeven.

Garantie- en dienstverleningsovereenkomst

In de met de North Sea Port Netherlands afgesloten garantie- en dienstverleningsovereenkomst is opgenomen dat GR Zeeland Seaports tot 2028 garant staat voor het vreemd vermogen (inclusief verplichtingen die volgen uit derivaten) van N.V. Zeeland Seaports, omdat geld lenen zonder garantie voor de N.V. op dit moment vrijwel onmogelijk en in elk geval veel te kostbaar is. De marktwaarde van de derivatenporteuille bedraagt per 31 december 2018 -/- € 40,3 mln.). Overeengekomen is een garantstelling van maximaal € 500 mln in ruil voor betaling van € 26 mln. (€ 36 mln. -/- €10 mln.) in 2011 en het om niet verrichten van een aantal publieke taken ter waarde van € 10 mln., met een recht op hypotheek op de gronden ter zekerheid van de nakoming van deze verplichtingen. De N.V. verplicht zich verder de bedrijfsvoering zodanig in te richten dat op zo kort mogelijke termijn deze garanties afgebouwd worden. Het bedrag voor de garantstelling van € 26 mln is opgenomen onder de langlopende schulden als 'Waarborg financiering' voor € 36 mln onder aftrek van € 10 mln, welke ook vermeld staat onder langlopende schulden als 'Vergoeding voor publieke taken' in de jaarrekening van de North Sea Port. In december 2018 heeft het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling een besluit genomen om de participanten voor te stellen om de Gemeenschappelijke Regeling op te heffen. In dit kader is een geactualiseerde GDO opgemaakt waar onder andere is geregeld dat de afzonderlijke deelnemers in de GR Zeeland Seaports de garantstellingen ten gunste van North Sea Port Netherlands zullen overnemen. De nieuwe garantiebedragen zoals afgesproken in 2018 (verlaging als gevolg van de fusie met 2 x € 20 mln.) zullen in deze overeenkomst worden opgenomen.

In deze overeenkomst is tevens opgenomen dat North Sea Port Netherlands om redenen van efficiency financieel/administratieve handelingen voor GR Zeeland Seaports zal uitvoeren. North Sea Port Netherlands zal ten behoeve van GR Zeeland Seaports diensten verlenen ter zake: het opmaken van de begroting/jaarrekening (met goedkeurende accountantsverklaring) en andere planning en controlwerkzaamheden, het verzorgen van inkoop- en verkoopadministratie van de GR en betalingsverkeer, het beheer van de administratie en het uitvoeren van treasuryfunctie.

North Sea Port Netherlands zal geen kosten in rekening brengen aan GR Zeeland Seaports voor deze dienstverlening.

Op 29 juni 2018 is de juridische fusie tussen Zeeland Seaports N.V. en Havenbedrijf Gent geformaliseerd. De GDO blijft na completion in stand. Het garantieplafond zal in lijn met de bestaande afspraken gradueel worden afgebouwd en uiterlijk per 1 januari 2028 tot nihil zijn gereduceerd. Het garantieplafond is per completiondatum met een additioneel bedrag van € 20 mln. verlaagd. Op de derde verjaardag van de fusie met nogmaals een bedrag van €20 mln. bovenop de reeds afgesproken verlaging van het garantieplafond in de GDO. Naast deze afspraken is er een vrijwaringsovereenkomst getekend. Hierin is geregeld dat North Sea Port de GR Zeeland Seaports vrijwaart op het moment dat banken een beroep doen op de garantie. Alle beschikbare middelen van North Sea Port (Netherlands en Flanders) zullen worden ingezet teneinde te vermijden dat er beroep dient te worden gedaan op de GR garantie. Dit leidt geconsolideerd tot een sterkere positieve cashflow, rekening houdend met de reeds bekende verplichtingen van beide gefuseerde havenbedrijven hetgeen het risico onder de garantie verlaagt.

Rente risico

North Sea Port loopt renterisico over de rentedragende langlopende en kortlopende schulden. Met betrekking tot de rentederivaten loopt North Sea Port risico over de marktwaarde die fluctueert met de rentemarkt. North Sea Port heeft 62,5% van de totale leningportefeuille afgedekt tegen een vaste rente middels, rentederivaten en vaste geldleningen.

Voor het resterende deel loopt North Sea Port een renterisico. De derivatenportefeuille wordt jaarlijks getoetst op effectiviteit. Uit deze analyse is naar voren gekomen dat er geen sprake is van een ineffectieve

hedge relatie. De negatieve marktwaarde van de derivatenportefeuille bedraagt per ultimo 2018 +/- € 40,3 mln. een verbetering ten opzichte van de situatie per ultimo 2017 van € 6,3 mln.

Bijdrage sluis Terneuzen

North Sea Port heeft een bijdrage toegezegd van € 6 mln. (NL) + €89 mln. (B) in de bouw van de nieuwe sluis bij Terneuzen. Volgens het princiepsakkoord is de bijdrage vanuit Havenbedrijf Gent van €89 mln. geplafonneerd op een max. bouwkost van € 930 mln. en gebaseerd op 15% van de Vlaamse bijdrage. In de cash prognoses van North Sea Port is ook met deze bijdrage rekening gehouden.

Invoering Vennootschapsbelasting

In 2017 is de vennootschapsbelastingplicht voor zeehavens ingevoerd. North Sea Port Netherlands is in overleg en afstemming met de belastingdienst over de waardering van de fiscale openingsbalans. De hoogte van de fiscale openingsbalans is o.a. bepalend voor de fiscale afschrijvingen en daarmee de verwachte fiscale winsten en of verliezen. Vanwege het ontbreken van overeenstemming is op dit moment niet betrouwbaar vast te stellen wat de financiële impact van het te betalen bedrag aan vennootschapsbelasting is. Mogelijk kan de definitieve waardering van de openingsbalans leiden tot een hogere dan verwachte belastingdruk. Mede vanwege de incidentele verliezen volgend uit de sanering van het Thermphos terrein wordt in 2018 nog geen rekening gehouden met vennootschapsbelasting afdracht. Voor North Sea Port Flanders is er geen onzekerheid over de af te dragen vennootschapsbelasting.

Sloewarmte

In 2013 heeft North Sea Port Netherlands het principebesluit genomen om deel te nemen in een exploitatiemaatschappij Sloewarmte BV/CV. In december 2014 is de vennootschap opgericht. Het doel van deze maatschappij is het realiseren van een warmte koppeling in het Sloegebied. Zeeland Seaports Beheer B.V. neemt voor 33,33% deel en heeft € 110.000 agio gestort in 2015. In 2016 is het aandeel in de deelneming Sloewarmte verlaagd naar 10% . ZSP blijft met 10% aandeelhouder tot 2019 en heeft dan een putoptie van die 10% tegen € 50.000. Deze putoptie is in 2019 gelicht. De aandelen zijn verkocht voor € 50.000 aan Evides Industriewater B.V.

Weerstandscapaciteit:

Ultimo 2018 bestaat de weerstandscapaciteit van de GR uit:
Algemene Reserve: € 160,6 mln.

De weerstandscapaciteit is gelijk aan 50% van de waardering van de deelneming in de North Sea Port SE. Het bestuur van de GR wordt periodiek geïnformeerd omtrent de ontwikkelingen in de financiële positie van de North Sea Port SE.

Financiering

De GR is garantsteller voor de vreemd vermogenpositie van North Sea Port Netherlands en WarmCO2. De afspraken met betrekking tot de financiering van North Sea Port Netherlands zijn vastgelegd in de zogenoemde garantie- en dienstverleningsovereenkomst (GDO). Deze overeenkomst vormt de basis voor de garantieverlening vanuit de GR ten behoeve van de N.V.. Middels deze overeenkomst wordt de N.V. gereed gemaakt voor een zelfstandige financiering en is vastgelegd hoe de garanties van de GR kunnen worden afgebouwd en op den duur geheel weg kunnen vallen. Als gevolg van de fusie van Zeeland Seaport N.V. met Havenbedrijf Gent worden een aantal wijzigingen doorgevoerd in genoemde GDO (zie paragraaf risico's). Het garantieplafond mag de N.V. niet doorbreken zonder expliciete toestemming van de GR.

De garantie ten behoeve van de North Sea Port Netherlands conform de garantiecurve bedraagt voor 2018 € 480 miljoen. De vreemdvermogen positie van North Sea Port Netherlands (vennootschappelijk) bedraagt € 315 miljoen per ultimo 2018, ruim € 3 mln. hoger dan per ultimo 2017. Hiermee blijft North Sea Port ruimschoots onder dit plafond. De leningen ten behoeve van de deelneming Valuepark Terneuzen (€ 25 mln.) maken deel uit van de € 315 mln.

North Sea Port Netherlands en Yara Sluiskil hebben een samenwerking onder de naam WarmCO2 met als doel de ontwikkeling van glastuinbouw te ondersteunen met het verstrekken van warmte en CO2. De gemeenschappelijke regeling Zeeland Seaports staat tevens indirect garant voor € 65 mln. ten behoeve van de financiering van de deelneming WarmCO2. In de verzelfstandigingsovereenkomst en de garantie- en dienstverleningsovereenkomst is vastgelegd dat het primaire risico voor de financiering bij de North Sea Port Netherlands ligt en het secundaire risico bij de gemeenschappelijke regeling. Daarnaast is er door North Sea Port SE (Holding) in 2018 een vrijwaring verleend voor leningen die onder de WarmCo2 garantie vallen. Onder deze garantie heeft WarmCo2 per 31 december 2018 een bedrag gefinancierd van € 63,5 mln.

Bedrijfsvoering

In de GR vinden, behoudens de garantstelling, geen activiteiten plaats. De GR heeft dan ook geen eigen personeel in dienst. Administratie en controle van de administratie zijn voor rekening van de N.V.

Verbonden partijen

Verbonden partij betreft de North Sea Port SE waar de GR 50% aandeelhouder in is. De actuele waarde van de deelneming betreft € 573,5 mln..

Rechtmatigheid

Staatssteun:

Omdat de GR - op straffe van ongeoorloofde staatssteun- niet zonder meer garant kan staan voor de leningen van North Sea Port Netherlands, is in 2011 een marktconforme vergoeding bepaald voor die garanties. Deze vergoeding is berekend op ca € 36 mln., zijnde het verschil tussen de marktrente en de rente waaronder North Sea Port Netherlands kan lenen met GR-garantie. Die € 36 mln. is in 2011 verrekend via 2 mechanismen:

1. de N.V. betaalt aan de GR een bedrag van € 26 mln.
2. Daarnaast zijn de publieke diensten die de N.V. 'om niet' voor de GR verricht bezien. De waarde van deze diensten overstijgt de noodzakelijke € 36 mln. Het 'overschot' wordt nu reeds gedeeltelijk 'gebruikt' om het verschil van € 10mln. (36-26) te verrekenen en is hiernaast beschikbaar voor mogelijk aanvullende garanties die de N.V. wellicht in de toekomst aanvraagt bij de GR. Indien de GR die garanties t.z.t. afgeeft, zijn derhalve geen aanvullende vergoedingen verschuldigd door de N.V. aan de GR zolang het 'overschot' voldoende is als compensatie voor de noodzakelijke marktconforme vergoeding.

Gezien er verder geen activiteiten plaatsvinden via de GR is er geen sprake van overige rechtmatigheidsaspecten.

JARREKENING

3.1. Balans per 31 december 2018

	(in euro's)	
	31 december 2018	31 december 2017
B. VASTE ACTIVA		
Immateriële vaste activa	0	0
Materiële vaste activa	0	0
Financiële vaste activa	160.637.066	160.637.066
TOTAAL VASTE ACTIVA	160.637.066	160.637.066
B. VLOTTENDE ACTIVA		
Voorraden	0	0
Kortlopende vorderingen	0	0
Liquide middelen	0	0
Overlopende activa	0	0
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	0	0
TOTAAL ACTIVA	160.637.066	160.637.066
C. VASTE PASSIVA		
Eigen Vermogen:		
Algemene reserve	160.637.066	160.637.066
Resultaat na bestemming	0	0
Voorzieningen	0	0
Langlopende schulden	0	0
TOTAAL VASTE PASSIVA	160.637.066	160.637.066
D. VLOTTENDE PASSIVA		
<i>Kortlopende schulden</i>	0	0
<i>Overlopende passiva</i>	0	0
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	0	0
TOTAAL PASSIVA	160.637.066	160.637.066

3.2. Programmarekening over 2018

(in euro's)

Post	Rekening 2018	Begroting 2018	Rekening 2017
A. Totale bedrijfsopbrengsten	0	0	0
B. Totale bedrijfslasten	0	0	0
BEDRIJFSRESULTAAT (A-B)	0	0	0
C1. Aandeel resultaat deelnemingen			0
C2. Bijzondere baten en lasten	0	0	0
Resultaat voor bestemming (A-B+C)	0	0	0
D. Toevoeging / onttrekking reserves:			
Saldo toevoegingen/onttrekkingen reserves	0	0	0
TOTAAL MUTATIES RESERVES / VOORZIENINGEN	0	0	0
RESULTAAT NA BESTEMMING (A-B+C+D)	0	0	0

3.3 TOELICHTINGEN

3.3.1 GRONDSLAGEN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Indien in de verslaggeving is afgeweken van het BBV is dit bij de desbetreffende posten toegelicht.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op liquidatiebasis, vanwege het feit dat participanten hebben besloten de GR op te heffen. Het zal echter geen effect hebben op de waardering van de deelneming want aandelen worden zonder verrekening overgedragen van GR ZSP aan gemeenten en Provincie Zeeland.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voorzover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Continuïteit en financiële positie

De deelnemers in de Gemeenschappelijke regeling hebben in 2018 het besluit genomen om de Gemeenschappelijk Regeling in 2019 op te heffen. Bij de opheffing wordt het gehouden 50% belang in North Sea Port SE 'pro-rata' aan de deelnemers in de Gemeenschappelijk Regeling om niet overgedragen. Dit geldt eveneens voor de afgegeven garantstelling jegens financiers van North Sea Port Netherlands N.V. De Gemeenschappelijke Regeling heeft geen andere verplichtingen jegens derden en de Gemeenschappelijk Regeling zal dan ook in staat zijn aan haar bestaande verplichtingen te voldoen. Om deze reden is de jaarrekening opgesteld op basis van dezelfde grondslagen als die bij de jaarrekening over het het vorig boekjaar zijn toegepast.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa bestaan voor de GR uit de waarde van 50% van de aandelen in North Sea Port SE (Holding).

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's/SE's zijn gewaardeerd op liquidatiebasis van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Algemene reserve

Bij de inbreng in 2011 is de waarde van de deelneming (verkrijgingsprijs) Zeeland Seaport N.V. (100%) in de algemene reserve verantwoord. Na aandelen ruil (100% aandeel ZSP in 50% aandeel in North Sea Port SE) blijft deze waarde onder de algemene reserve verantwoord.

3.3.2 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

A. VASTE ACTIVA

Financiële vaste activa

31-12-2018	31-12-2017
160.637.066	160.637.066

Deelneming

Stand per 1 januari 2018 160.637.066

Mutaties boekjaar ruiling aandeel
Zeeland Seaports (100%) -160.637.066
verkrijgen aandeel in North Sea Port SE (50%) 160.637.066

Stand per 31 december 2018 160.637.066

Uit interne en externe waarderingen van de (contante) waarde van de North Sea Port SE -afgeleid van de bedrijfsplannen en businesscases- blijkt dat de waarde ruim boven € 160.637.066 blijft. De actuele waarde is bij oprichting bepaald op € 1147 mln.

C. VASTE PASSIVA

Eigen Vermogen

31-12-2018	31-12-2017
160.637.066	160.637.066

Algemene Reserve

Stand per 1 januari

Mutaties boekjaar

Stand per 31 december

2018	2017
160.637.066	160.637.066
	0
<u>160.637.066</u>	<u>160.637.066</u>

Resultaat na bestemming

Resultaat boekjaar

2018	2017
0	0

Resultaatbestemming

Het resultaat over 2018 is nihil.

Gebeurtenissen na balansdatum

In 2019 zal de GR Zeeland Seaports worden opgeheven. De besluiten daartoe zijn door het Algemeen Bestuur in december 2018 genomen en zullen in 2019 worden bekrachtigd door de afzonderlijke Gemeenteraden en de Provinciale Staten. North Sea Port en de Gemeenschappelijke Regeling Zeeland Seaports zijn in verband met deze opheffing van de GR bezig met een nieuwe garantieovereenkomst. Daarbij zullen de garanties die de GR heeft afgegeven ten behoeve van leningen van North Sea Port Netherlands worden overgenomen door de afzonderlijke deelnemers in de GR.

3.3.3 Waarborgen en garanties

Het bedrag aan verstrekte garantie bedraagt voor de GR ultimo 2018:

Garantieplafond N.V. Zeeland Seaports	€	480.000.000
Garantie WarmCO2	€	65.000.000

Van de verstrekte garantie is ultimo 2018 € 315 mln aangewend voor North Sea Port Netherlands en € 63,5 mln voor WarmCO2. In december 2018 heeft North Sea Port Netherlands besloten de additionele leningen ten behoeve van WarmCO2 om te zetten in kapitaal ad. € 11,385 mln. Deze kapitaalstorting en aflossing van de verstrekte leningen maken deel uit van de € 315 mln.

De GR is garantsteller voor de vreemd vermogenpositie van North Sea Port Netherlands. De afspraken met betrekking tot de financiering van de NV Zeeland Seaports zijn vastgelegd in de zogenoemde garantie- en dienstverleningsovereenkomst (GDO). Deze overeenkomst vormt de basis voor de garantieverlening vanuit de GR ten behoeve van de N.V. Middels deze overeenkomst wordt de N.V. gereed gemaakt voor een zelfstandige financiering en is vastgelegd hoe de garanties van de GR kunnen worden afgebouwd en op den duur geheel kunnen weg vallen. Het algemeen bestuur van de GR Zeeland Seaports heeft in december 2018 aan de participanten voorgesteld om de GR op te heffen. In dit kader is een geactualiseerde GDO opgemaakt waar onder andere is geregeld dat de afzonderlijke deelnemers in de GR Zeeland Seaports de garantstellingen ten gunste van North Sea Port Netherlands zullen overnemen. De nieuwe garantiebedragen zoals afgesproken in 2018 (verlaging als gevolg van de fusie met 2 x € 20 mln.) in het addendum GDO zullen in deze nieuwe garantieovereenkomst worden opgenomen.

ondertekening van de jaarrekening

namens het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Zeeland Seaports

Terneuzen, 12 juni 2019

Dhr. drs. J. de Bat, voorzitter

Dhr. A. Bastiaanse, secretaris

4. OVERIGE GEGEVENS

4.1 Controleverklaring